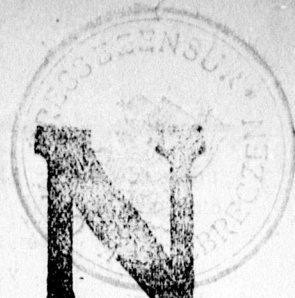

DEBRECZEN

Előfizetési ár az évküldéssel:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Egy hóra 1 korona	Egy hóra 1 K 50 f.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 8 fill.	Egyes szám ára 8 fill.

Negyvennyolcadik évfolyam.

88-ik szám.

Vasárnap, 1916 november 19.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECEN,

Baross-utca 7. szám. Telefon: 412.

Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

Karácsony felé

a korán leszálló éjszakában vajjon miről mesélnek az anyák, meg a nagyanyák a kislányoknak, meg az unokáknak? A régi gyermekmesék sutba kerültek. Sem Jancsi és Juliska nem érdekli már a kicsinyeket, sem Piroska és a Farkas vonzó története. Még a vörös ördögök se, kik ennyi, meg ennyi ezer orosz ölnek le egyetlen kardvágással, vagy a magyar baka, ez az igazán mesebeli alak, aki határokat, országokat, regényes akadályokat átugorva, hazaszökik sanyaru fogságából, az édes anyaföldre. Nem, a népmesék, meg a gyermekmesék stílusa kissé megváltozott a harmadik téli háboru alatt.

Ezeknek a meséknek a hőse most egy amerikai egyetemi tanár, aki valaha jogi kérdésekről adott elő a tanári dobogón és csiptetőt visel az orrán. Wilsonról mesélnek ezen a télen mindenütt a világon. Órála beszélnek a komoly politikusok, akik újra latolgatják, vajjon mit tehet a béke érdekében az amerikai elnök, aki — mint mondják — már a közeljövőben össze akarja hívni a hadviselő felek képviselőit egy előzetes békeértekezletre, hogy a béke lehetőségéről puhatolódzék; de róla beszél mindenki, a cseléd és a hercegnő, a naivak és a cinikusok, a jók és a rosszak egyformán, még a mesék mondója is.

Az lerajzolja a fehér hajó útját a nagy-nagy vizeken, mely a béke áldását hozza a lázban fetrengő bélpoklosoknak. Látható gyermekek, kislányok és kislányok, egy napon kiszált ebből a hajóból az a sovány egyetemi tanár és — ki tudja, miként — egyszerre béke lesz, minden nyomoruság és fogcsikorgatás, átk és gyalázat eltűnik a föld színéről. Akkor újra lesz fehér kenyér, fehér tej, fehér jóság, visszatér mindenki, apátok, bátyátok, akik szegények két és fél éve állják az emberföltött megpróbáltatást. A kisgyermek ámuló szemmel figyelnek erre a mesére.

Semmi régi mese, a kacsalábon lógó tündérekastélyról, vagy a káshagyokról szóló, nem tudja őket ennyire lekötöni. De a nagygyermek, akiknek havas a szakálluk és rezgő a fejük, ők is, az ősz, szelid és jó gyermekek könnyező szemmel, dobogó szívvel figyelnek a szóra.

Wilsonról sokat regéltek annakelőtte is. Már a háboru első idejében úgy állította be magát, mint a béke barátját, s egyetlenegy alkalmat se mulasztott el, hogy a vér irtózatossá korszakában védelmezze a békés haladás és alkotó munka gondolatát. Óvatos jelentések érkeztek a tengerentúlról, melyeket csak hamar megcáfoltak vagy semmi tett sem

követelt. Ezek a békejelentések, ezek a reménygerjesztő híradások azonban annyiszor, oly következetesen ismétlődtek, hogy a bódult, békeváró európai ember ma ösztönösen az amerikai partok felé tekint. Abban reménykedik talán, hogy egyszer mégis csak olyan jelentés érkezik, melyre nem jön cáfolat; olyan hír, melyet tett követ. Hiszen ma már nyíltan beszélnek a béke lehetőségéről.

A béke útja azonban hosszú. Ezt a hosszú-hosszu háborut bizonyára egy nehezen meginduló, sokáig vajudó és bizonyára igen hosszú béketárgyalás szünteti majd meg.

Wilson több éven át mese-alak volt. Egy pillanatban a világtörténelem legnagyobb alakja lehet, a béke hozója, a milliók és milliók boldogságának a nagyszállítója . . .

Orosz-román csapatok a Dunánál.

A románok óriási veszteségei.

(Fővárosi tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A román határról érkezett jelentések szerint a román dunapart közelében Dobrudzsával szemben most vonulnak fel tetemes orosz-román haderők, amelyek a dobudzsai orosz sereggel együtt kezdik meg az offenzívát. Szacharov személyesen vezeti a haderők csoportosítását. Eddig még nem lehetett megtudni, hogy minő erősek ezek a csapatok. Mindenesetre feltűnő, hogy meglehetősen lovas-tömegek is állanak rendelkezésére ennek a seregcsoportnak. Néhány nap előtt egy orosz-román flotta, amely monitorokból, agyu- és torpedónaszádokból állott, újból befutott a Dunára. Ennek a flotillának az a rendeltetése, hogy a Dobrudzsai-sereg és az új seregcsoport működését támogassa. Másrészt a Fekete-tengeri flottának is tekintélyes részt juttatnak az offenzíva megkönnyítésére.

Az Odeszaja Lisziok tudósítása szerint a napokban heves harc folyt le orosz-román és német-bolgár hadihajók között Harsova közelében. Ez a harc két román és két orosz dunai monitor súlyos sérülésével ért véget.

Ideérkezett jelentések szerint orosz katonai körökben úgy vélekednek, hogy Mackenseo visszavonul a konstanza-csernavodai vonalra, ahonnan újból előre akar majd nyomulni. Odesszából Brailába igen sok pontonanyagot szállítottak és Berthelot francia tábornok szemlét tartott az orosz-román csapatok felett a brailai haditerületen.

A román hadsereg veszteségei az utóbbi időkben ismét nagyon jelentékenyek voltak. Minden valószínűség amellet szól, hogy az erdélyi fronton foglalkoztatott román csapatmóciók nagy része harcképtelenné vált. Ezt bizonyítják a román veszteségről szóló

újabb jelenségek is. Összesen 272.873 ember szerepel a halottak, eltűntek és sebesültek névjegyzékében. Elesett, eltűnt, vagy megsebesült 7930 tiszt. Elesett egy seregparancsnok (Dragaica tábornok), azután még 12 tábornok, 31 ezredes, 9 alezredes (mint ezredparancsnok). Lelőttek 16 román repülő, ezek között van két orosz és négy francia. Rendkívül feltűnő a tényleges tisztikar nagy vesztesége.

Román lapok jelentéséből meg lehet állapítani, hogy az egész országban nagy fémhiány uralkodik. Már a templomok harangjait is leszedik és beolvasszják és a magánháztartásokban megkezdtek a fém tárgyak rekvirálását. Miután pedig az oroszországi fém szállományok késnek, a romániai muni-ciógyártás fennakadt. Nickel ólom, erez hiányzik, ellenben réz van bőven. Nyersvasat is csak nehezen lehet beszerezni. Ez idő szerint a Ternie-hajógyárban négy román hadihajó építése van folyamatban; kettő könnyű parti cirkáló lesz, a másik kettőt pedig pancélos dunai monitornak szánták.

Szigoru rendelet a dohányárusításról.

A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki a dohányárusításról és főleg a dohánycikké tilos árdragításáról.

A rendelet kimondja, hogy vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban ezentul semiféle dohánygyártmányt nem szabad árusítani. Ezekből a helyiségekből az engedélyek azonnal eltávolítandók.

Aki e tilalom ellen vét, egy havi elzárással büntethető. Egyletekben, kaszinókban, társaskörökben, katonai kintinokban, katonai kórházban, foglytáborokban az engedélyek tovább is fenmaradnak. Olyan fűszerekek és szatócsok, akik nem kizárólag dohányárusítással foglalkoznak, a dohányhiány ideje alatt nem kaphatnak árut.

A pénzügyigazgatóságok új dohánykiszárusítási engedélyt nem adhatnak ki, az időközben megűresedő kis trafikok közül pedig csak azokat tölthetik be, amelyek a

1—1 üveg K 2.—, 1/2 üveg K 1.20

szomszédos kis trafiktól legalább kétszázötven méter távolságra vannak.

Végül szabályozza a rendelet azt a mennyiséget, amelyet a különböző trafikok kaphatnak. Szigorúan tilos üzleten kívül dohányt árusítani. Megfelel a rendelet a dohánygyárak kicsinyben való üzleteit. A nagygyárak az 1913-ik évi forgalmuk öt százalékát tarthatják csak vissza kicsinyben való árusításra.

1919—20-ban várja a döntést

A La France Militaire című lap.

(Fővárosi tudósítónktól) Genéből jelentik: Az angol-francia sommai offenzíva, mely arra lett volna hivatva, hogy még ez évben „döntő csapást” mérjen a németekre, ötödik hónapjába lépett. Az eredményt ismerjük; naponként beszámol róla a Daily Mail — ijesztő veszteség istája. Ezt a keserves kiábrándulást ilyképp igyekszik eloszlatni a LaFrance Militaire című télhivatalos katonaujság:

— Ámbár a háboru harmadik tete előtt állunk, a harcoknak még koránt sincs vége. A mértékadó francia és angol katonai körök már előkészítették a talajt az 1917., sőt 1918. évre. Előbb vagy utóbb ki fogjuk erőszakolni a döntést saját javunkra. Föltéttevezhető minden bizonynyal, hogy az 1919—20. év meghozza majd a háboru végét.

A La France Militaire ezzel a mumussal ijeszti a gyerekeket. Ez a lap volt az, amely hónapokon át ismételte, hogy Joffre tudja, mit csinál és csak azért nem kezd bele nagyméretű offenzívába, mert azt akarja, hogy a németek szétforgácsolják erejüket.

— **Használjunk hadisegély bélyeget levelezéseinkhez!**

APOLLO

Előadások 3 órákor mérsékelt, 5, 7 és 9 órákor rendes helyárrakkal

Aranyvirág

nagy filmregény 4 részben.
Főszereplő: Lotte Neumann.
Kutya van a kertben
vigjáték 3 felvonásban.
Hétfő esti szemle.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: A Nagytemplomban predikál délelőtti Zih Sándor lelkész, d. u. kátét magyaráz Márton Sándor s.-lelkész. Kistemplomban: d. e. 9 órákor predikál Kelemen Gyula s.-lelkész, 11 órákor Bagoly Bertalan s.-lelkész, d. u. kátét magyaráz Jánosi Zoltán lelkész. Kossuth-utcai templomban: d. e. predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, d. u. kátét magyaráz Molnár Ferenc s.-lelkész. Árpádtéri templomban: d. e. predikál Erdélyi Sándor s.-lelkész, d. u. kátét magyaráz Erdélyi Sándor s.-lelkész. Ispotyai templomban: d. e. predikál Konrád Zoltán s.-lelkész, d. u. kátét magyaráz Fóris Endre s.-lelkész. Homokkerti imaházban d. e. predikál Kovács János választólelkész.

A római kati. templomban vasárnap délelőtti 6, 7, 8, háromnegyed 11 és fél 12 órákor csendes, 9 órákor ünnepélyes nagymise, majd szentbeszéd; délután 3 órákor litania, majd rózsafüzér, szentbeszéd, 6 órákor haborus ájtatosság.

— **A debreczeni egyetem fejlesztése.** A debreczeni tudományegyetem új tanácsa a közelmúlt napokban tisztelgett dr. Jankovich Béla kultuszminiszternél. A miniszter közölte a küldöttség tagjaival, hogy az egyetemi könyvtár szervezésére és tökéletesítésére hajlandó nagyobb áldozatokat hozni. Már is intézkedett, hogy az új egyetemi könyvtár céljaira engedjék át a régi kollégiumi könyvtárt, amelynek rendezésére a miniszter hajlandó övener koronát folyósítani. Az egyetemi könyvtár már is szépen fejlődik, amennyiben gróf Teleki Tibor az egyetemnek adományozta a saját könyvtárát és a Magyar Tudományos Akadémia is a debreczeni egyetemnek ajánlotta fel minden másodpéldányát. Az orvosi fakultás műszertára is bővül, amennyiben egy budapesti és egy bécsi urológus összes műszereit mekaptá. Jelentősen fejlődnek az egyes egyetemi fakultások is, így a közjogi tanszék jétesítésével immár tizenhárom tanszék működik a jogi fakultáson. Megengedte továbbá a miniszter a bölcsészeti karon egy francia irodalmi tanszék szervezését és tárgyalás a'att van a balkanologiai tanszék szervezése is. A debreczeni egyetemnek most 257 hallgatója van.

— **Felhívás.** A m. kir. honvédelmi miniszter 21900. számú rendelete alapján felhívja a katonai ügyosztály azon mezőgazdasággal foglalkozó legénység állományu egyéneket, akik a cs. és kir. hadügyminiszter vagy a m. kir. honvédelmi miniszter által már gazdasági érdekből meghatározott időre fel vannak mentve és szabadságuk március hó 31. előtt lejár, hogy szabadságuk meghosszabbítása, illetve összeírásuk végatt, felmentési okmányokkal a katonai ügyosztálynál (Városháza, télelelet, 14. sz. szoba) haladéktalanul jelentkezzenek.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten a következő házasságkötéseket jelentették be a debreczeni állami anyakönyvi hivatalban: Weisz Miksa izr. és Csikos Eszter ref., Huszart (Burg) Hersch izr. és Goldstein Tini izr., Rásó Antal ref. és Papp Róza ref., Török Imre ref. és Fekete Erzsébet ref., Kiss Antal ref. és Karácson Eszter ref., Juhász

Sándor ref. és Harangi Zsuzsanna ref., Botos András ref. és Balog Anna r. kath., Szabó József ref. és Ökrös Ilona ref., Pauer Frigyes r. kath. és Olerth Hermina ag. h. ev., Földesi József ref. és Mészáros Zsófia ref., Czechmeister Károly r. kath. és W. hl. Etelka izr., Seres Lajos ref. és Rác Zsófia ref., Boros József ref. és Tikasz Zsuzsanna ref., Szabó András ref. és Róza Zsuzsanna ref., Bozóki László ref. és Kozák Erzsébet ref., Papp István ref. és Nagy Eszter ref.

— **Az „Egyetértés” munkásgimnáziuma és vasárnap-estéje.** Az „Egyetértés” önképző-, dal- és zeneegylet, a vasutasok egyik legrégibb kulturegyesülete, a szokásos szabadságkeretében egyelőre 7 tárgyközből munkásgimnáziumi előadásokat rendez vasárnap délután 4—6 óráig. Az „Egyetértés” munkásgimnáziumában a természettudományi kollégiumokat Benedek Sándor mérnök, az irodalom- és nevelődéstudományi kollégiumokat Voith György hivatalnok rendezik. A tudományos előadásokat követi az „Egyetértés” vasárnap-estéje, melynek nov. 19-iki műsora a következő: 1. Földesi Lajos szavaja Kiss Menyhért „Goriicei hajnai” c. költeményét. 2. Gombos Juika cnekel, hegedűn kíséri Vajda Imre. 3. „Viszajón még”, páros jelenet, előadják Knöpfér Jozsi és Bözsi. 4. Tréfák, mókák és jelenetek, előadja Szivilik Ferenc. 5. Tárogatózik Eberhardt György. Az estén Szivilik Ferenc konferál. Az előadásokra és az estére az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be a debreczeni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Walleshauzen Jenő és Somogyi Emma, Ács János és Debreczeni Juliánna.

— **Borzalmas lavina-szerencsétlenség Tiroiban.** Bécsből jelentik: A Vorarlberger Landeszeitung a következő hirt közli: Az a borzasztó havazás, amely e hónap 8-ika és 10-ike között az egész délnyugati arcvonalon megindult, lavina-szerencsétlenséget okozott és a bregenzi lövészkatona k zászlóalját fájdalmas nagy szerencsétlenséggel sújtotta. A zászlóalj második századának kienc emberét mentőmunkálat közben e hónap 9-én délután eltemette a lavina. Mostanig csak egy ember holttestét lehetett megtalálni. Egy másik innsbrucki jelentés szerint több lavinaszerencsétlenség is történt. A schlanderer Sonnebergen, a Vintschgauban egy tizenéves éves leány holtan huztak elő, a Martell völgyében pedig öt embert temetett el a lavina. Ezek közül eddig háromnak a holttestét lehetett kiásni.

URANIA

Ma
STUART WEBBS detektív film.
Az Union bank titka
(Der Hilferuf)
bűnügyi detektív történet 3 részben.
Főszereplő: Stuart Webbs.
Dr. Käthe (a töviskorona)
társadalmi dráma 4 részben.
Főszereplő: Lotte Neumann.
Előadások kezdete 3 órákor mérsékelt, 5, 7 és 9 órákor rendes helyárrakkal.

Nyílt-tér.

Kitünően megvéd a

NATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

A tiszta víz sokféle fertőző baktériát, a pusztító gerinctífusztól szabad. Több epidémiánál lényegesen bevált.

Eladó szőlőbirtok.

Nagytarna községében (Ugocsavármegye) mintegy 25,000 □ öl, részben termő hegyi szőlő, részben szőlőtalaj, borhással és borházi felszereléssel, négyszögölenként három koronájával **eladó**. A talaj kitűnő borsókő, déli fekvéssel. — Ugyanott mintegy 13 holdas **belsőség** 12 szobás két épülettel (esetleg butorzáttal is) szintén eladó. — Értekezhetni **Szatmáron** (Csokonai-u. 12.) **Valkovics János tulajdonossal**.

Könyvelésben és irodai munkálatokban jártas hadmentes tisztviselő délutáni foglalkozást vállal. Cim a kiadóban.

Egy üvegezett ajtó

betéttel jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak, malomoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legtartósabb

Papirspárgát

Csomagolásra 2, 2 1/2, 3 és 4 mm. vastagságban kg.-ként K 350, 100 kg. K 340 —

Postacsomagokhoz klgr.-kint K 420, 100 kg. K 400 —

Szőlőkötözéshez (2 és 2 1/2 mm.) kg.-kint K 350, 100 kg. K 340 —

Zsákzsinegnek 4 mm-esből vágva és kötegelve kg.-kint K 360, 100 kg. K 350 — árban szállítja pécsi raktáraiból utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R.-T. áruosztálya Pécs

5 kgnál kevesebb nem küldhető.

Papirkötelek.

Elismerő nyilatkozatok.

Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Gépolaj prima, világos

Hengerolaj, Gépzsir, Kocsikenőcs kátránymentes kapható

Weisz

festéküzletében

Hatvan-utca II. szám.

Kenőzsirmegtakarítás a zsirszükség ellen!

GREDAG

a legkitünőbb kenőzsir **tengelyek** nagy megterhelhetésénél, ugyszintén **autók**, s közönséges járműveknél, u. m. **kocsiknál**.

Gépészek, fuvarosok, soffőrök, ugyszintén mechanikusok is **nagyon sok pénzt megtakaríthatnak** ezen kenőolaj használása által.

Egy próbakanna elegendő egy tengelyhez egy évre is és emellett a fémek surolódását is megkíméli

K 25.— franko mindenüvé szállít

Stúparich A. V. és Tsa

Fiume.

Vegyí

recept: leveskockákra tojássó, o ajecet, lisztmentes ragasztóanyag keményítő és szappanos só, kalács-anyag, huskivonat és hasonlókat **szállít**

Chemische Fabrik Inhaber
D. Schilberg
Zürich (Schweiz).

Külföldi porto! Válaszbélyeg!

Élelmiszerszállítók és bevásárlók! Nagykereskedő ház vesz!

Tejtermelésbe vágó összes cikkeket, mindenféle halmemet, valamennyi az élelmiszerekbe vágó cikkeket, u. m.: vadat, szárnyast, gyümölcsöt és husneműeket **a legmagasabb árak mellett.**

A vételárát akár előre beküldi, vagy pedig utánvétellel vásárol. Bevásárlókat állandóan foglalkoztat és jól fizeti őket. Mindenféle gyümölcsfajra, mézvajra, szardiniára és konzervekre nézve ajánlatokat kérünk.

S. Gutstein Wien, X. Erlachplatz 11.

Műszerész segéd

jó fizetéssel azonnal alkalmazást nyer Kalenda János cég varrógép és kerékpár üzletében **Nagyváradon.**

Tőkenélküli kereset

cégeképviselő által többféle jól menő szakmából.

Felvilágosítással is szolgál:

UNIVERSAL V., 61, WIEN, II., Schüttel 93. Mezz. 5.

Zongorák, Pianinók,

átjátszottak: Korona 450, 600, 800, 1200; **ujak:** 1300 K-tól 2400 K-ig vásárolhatók.

Csere, bérlet, javítás, hangolás.

Ugyanott zongorakészítő, hangoló felvétetik.

Kernács, Budapest

VI., Szerecsen-u. 33., András-ut közelében.

Nagyobb gazdaság kezelését

előre megállapítandó jövedelem biztosításának kötelezettségével vagy százalékos részesedésre keres képzett, hadmentes, hosszabb gyakorlattal bíró intelligens, kaucióképes gazda. Cim a kiadóban.

Nyiracsád község

határában, a községhez közel 185 kis hold homok birtok, 50 hold őszi vetés leltárban való átadásával haszonbérbe kiadó. Megkeresések Rosensamen Ferenc, Nyiracsád.

FERTŐTLENÍTŐ SZER
mindennemű fertőző baj ellen!

MATOLIN.

Az orvosi fakultástól ajánlott erős fertőtlenítő szer a **seb bekenésére** minden fertőző betegségnél. **Elűz** bolhát, poloskát és mindenféle rovar. **Egy nap alatt szagtalan.** Mirenymentes, tartalmaz karbolsavat. **Nélkülözhetetlen minden helyiségben,** u. m. hálószobák, gyermekszobák és klosetekben! Láthatatlan!

Próbaküldés utánvétellel, 10 liter vízhez vegyítve, elegendő 150 — 200 □ m. bevonására, **10 K franko mindenhova!**

Matolin társaság
Fiume. Postafiók 187.